

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö

Viestinnän, median ja teatterin yksikön keskeiset jatkokoulutukseen liittyvät määräykset (9.6.2011)

Hakeutuminen tieteellisiin ja taiteellisiin jatko-opintoihin

Tieteellisiin tai taiteellisiin jatko-opintoihin voi hakea ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö

- **ottamalla yhteyttä oppiaineen professoriin**
  - tiedotusoppi: oppiaineen jatko-opinnoista vastaava professori **Seija Ridell** (03 35516291, Seija.Ridell@uta.fi)
  - teatterin ja draaman tutkimus: professori **Hanna Suutela** (040 1901569, Hanna.Suutela@uta.fi)
  - puheviestintä: professori **Pekka Isotalus** (03 3551111, 050 3951173, Pekka.Isotalus@uta.fi)
  - teatterityö: professori **Yrjö Juhani Renvall** (040 5250226, yrjo.juhani.renvall@uta.fi)
- **lähettämällä yhteydenoton, keskustelun ja käynnin jälkeen professorille**
  - kopion ylemmästä korkeakoulututkintotodistuksesta tai lisensiaatintutkintotodistuksesta.
Mikäli tutkinto on suoritettu ulkomailla, hakemukseen on liitettävä selvitys tutkinnon sisällöstä sekä tutkielma tai vastaava kirjallinen työ.
  - 10—12 liuskan tutkimussuunnitelman, josta ilmenevät selvästi tutkimuksen aihe, tematiikka, tutkimuksen viitekehys, tutkimusongelmat, tutkimusmenetelmät, alustava dispositio, alustava katsaus aihepiiriin liittyvään tutkimuskirjallisuuteen sekä tutkimuksen aikataulu ja rahoitus.

Asiakirjojen ja käytyjen keskustelujen perusteella professori (ohjaaja) esittää kirjallisesti kantansa (kirjallinen lausunto) siihen, puoltaako hän jatko-opintojen aloittamista ja ketkä toimivat jatko-opintojen ohjaajina. Puoltavassa tapauksessa opiskelija ja professori laativat opiskelijalle jatko-opintosuunnitelman. Edellä mainittu professorin lausunto ja jatko-opintosuunnitelma tehdään valmiille lomakkeelle, joka on saatavissa viestinnän, median ja teatterin yksikön kotisivulta kohdasta ”opiskelu:jatko-opiskelu”.

Yksikön professori lähettää edellä mainitut asiakirjat jatko-opintoasioiden valmistelijalle **Heikki Eilolle** (Heikki.Eilo@uta.fi).

Asiakirjat käsitellään tämän jälkeen jatkokoulutustoimikunnassa. Varsinaisen hakemuslomakkeen voi täyttää vasta jatkokoulutustoimikunnan käsittelyn ja kannanoton jälkeen. Jatko-opiskelijaksi ottamisesta päättää yksikön johtaja.

Väitöskirjan ohjaajat

Yksikön johtaja määrää väitöskirjalle pääsääntöisesti 1-2 ohjaajaa. Jatkokoulutustoimikunnan kannan mukaan jatko-opintojen ensimmäisenä ohjaajana tulee toimia yliopistoon pysyvässä työsuhteessa oleva professori tai dosentin arvon omaava henkilö. Toisen ohjaajan tulee olla ainakin dosenttitasoinen henkilö, joka ei välttämättä ole työsuhteessa Tampereen yliopistoon. Ohjaajien vastuut määritellään ohjaus- ja opintosuunnitelmassa.

Väitöskirja

Filosofian ja yhteiskuntatieteiden tohtorin tutkintoon opinnäytteinä jatko-opiskelijan on laadittava väitöskirja ja puolustettava sitä julkisessa tilaisuudessa.

Väitöskirjan tulee olla itsenäinen omaan tutkimustyöhön perustuva tieteellinen tutkimus, joka esitetään julkisesti tarkastettavaksi väitöstilaisuudessa. Aikaisemmin julkaistua monografiaa ei voida hyväksyä väitöskirjaksi.

Väitöskirjan tulee sisältää uutta tieteellistä tietoa sekä osoittaa kriittistä ajattelua, oman tieteenalan syvällistä tuntemusta, metodien hallintaa ja soveltamiskykyä.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä joko yhtenäinen käsikirjoitus (monografia) tai tutkimus, jonka muodostavat samaa ongelmakokonaisuutta käsittelevät tieteelliset julkaisut tai julkaistavaksi hyväksytyt käsikirjoitukset (artikkeliväitöskirja) ja näistä laadittu yhteenveto, taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ.

Artikkeliväitöskirjan tulee muodostaa tutkimuskokonaisuus, jonka tavoitteet, menetelmät, tutkimustulokset ja päätelmät esitetään yhteenvedossa. Tutkimuskokonaisuuteen tulee kuulua yhteenvedon lisäksi laajuudesta riippuen 4-6 artikkelia. Jokaisen artikkelin tulee erikseenkin tarkasteltuna sisältää uusia tuloksia tai näkökulmia. Mikään artikkeleista ei voi olla pelkästään referoiva.

Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, mikäli väittelijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. Tutkimuksen tekijän on annettava kirjallinen selvitys osuudestaan yhteisjulkaisuihin samalla, kun tutkimus jätetään esitarkastettavaksi. Mitä väitöskirjasta on säädetty, sovelletaan myös tässä tarkoitettujen julkaisujen ja tiivistelmä-artikkelin yhdessä muodostamaan kokonaisuuteen. Artikkeliväitöskirja ei voi sisältää tekijän aikaisemman väitöskirjan osia.

Väitöskirjan kieliasu

Väitöskirja kirjoitetaan suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi taikka yksikön johtajan suostumuksella jollakin muulla kielellä. Väitöskirjan tekijän tulee huolehtia siitä, että käsikirjoituksen kieliasu on moitteeton. Artikkeliväitöskirja voi sisältää eri kielillä kirjoitettuja osia.

Väitöskirjan esitarkastus

Ennen väitöskirjatutkimuksen jättämistä esitarkastukseen opiskelijan tulee varmistaa tutkimustyönsä ohjaajalta ja oppiaineen professorilta, onko työ tarkastettavaksi jätettävässä kunnossa.

Väitöskirjaksi aiottu käsikirjoitus on väittelyluvan hakemista varten jätettävä viestinnän, median ja teatterin yksikön tutkintohallinnon toimipisteeseen (Tampereen yliopisto, päärakennus D227 / hallintoasiainsihteeri Merita Kallioinen) kolmena täydellisenä, kansioituna kappaleena. Lisäksi käsikirjoitus lähetetään yhtenä PDF-tiedostona (merita.kallioinen@uta.fi).

Väitöskirjakäsikirjoituksen saatteeksi tulee liittää erillinen etusivu, josta käyvät ilmi tekijän henkilö- ja yhteystiedot (myös postiosoite), aiempi tutkinto, yksikön nimi, jatkotutkimnon pääaine ja väitöskirjan ohjaaja(t).

Kun väitöskirjaksi on tarkoitettu useita julkaisuja, ei aiemmin painettuja julkaisuja tarvitse julkaista uudestaan. Väittelylupaa koskevaan hakemukseen väitöskirjaksi aiottu kokonaisuus on kuitenkin liitettävä kolmena kappaleena. Käsikirjoituksen jättämiseen liittyviä aikataulukysymyksiä voi tiedustella yksikön tutkintohallinnon toimipisteestä. Käsikirjoituksen jättämisen yhteydessä tulee esittää ote opintosuoritusrekisteristä, josta käyvät ilmi suoritettut pääaineen jatko-opinnot ja muut jatko-opinnot, tai jäljennös lisenssiaatin tutkinnon todistuksesta.

Väitöskirjan esitarkastajat määrää yksikön johtaja oppiaineen professorin ehdotuksesta. Esitarkastajalla tulee olla dosentin arvo. Ennen esitarkastajien valintaa väitöskirjan tekijälle varataan tilaisuus huomauttaa esitarkastajiksi esitettyjen mahdollisesta esteellisyydestä. Väitöskirjatyön ohjaaja ei voi toimia esitarkastajana. Tutkimukselle määrätään vähintään kaksi esitarkastajaa, joiden tulisi mahdollisuuksien mukaan olla oman yksikön ulkopuolelta. Heidän tehtävänä on antaa yksikölle lausuntonsa siitä, onko käsikirjoituksella sellainen tieteellinen arvo, että lupa sen esittämiseksi väitöskirjana voidaan antaa. Kun kyseessä on artikkelitutkimus, esitarkastuslausunnossa on nimenomaan selvitettävä, muodostavatko käsitellyt asiat yhtenäisen asiaryhmän.

Esitarkastusprosessin tarkoituksena on varmistaa, että väitöskirjaksi aiottu käsikirjoitus täyttää korkeimmalle akateemiselle opinnäytteelle asetetut tieteelliset ja muodolliset vaatimukset. Esitarkastaja arvioi väitöskirjaksi tarkoitettua käsikirjoitusta siitä näkökulmasta, täyttääkö se arviointikriteerit niin, että tekijälle voidaan esittää väittelylupaa. Ks. kohta arviointikriteerit. Esitarkastus on näin ollen myös vaihe, jossa yksikkö ja sen määräämät esitarkastajat voivat vaikuttaa väitöskirjan tasoon. Jos esitarkastuslausunto on kielteinen, esitarkastusprosessi voidaan keskeyttää. Prosessin rauettua uusi esitarkastus voidaan aloittaa, kun oppiaineen professori/ohjaajat antavat siihen luvan.

Esitarkastajien tulee perustellussa kirjallisessa lausunnossaan selkeästi esittää joko väittelyluvan myöntämistä tai epäämistä eli todeta, täyttääkö käsikirjoitus sellaisenaan tai pienin korjauksin väitöskirjan vähimmäisvaatimukset. Esitarkastajat voivat esittää lausunnossaan tekijälle myös korjausehdotuksia. Lausunnon tulee olla joko puoltava tai hylkäävä, ei ehdollinen. Lausunto tulee antaa kolmen kuukauden kuluessa siitä kun yksikön johtaja on määrännyt esitarkastajat. Yksikön johtokunta päättää väittelyluvan myöntämisestä tai epäämisestä esitarkastajien lausuntojen perusteella. Ennen yksikön johtokunnan käsittelyä väitöskirjaksi tarkoitettun tutkimuksen tekijälle varataan tilaisuus esitarkastuslausuntoja koskevan vastineen antamiseen.

Esitarkastajan tulee toimittaa lausuntonsa yksikön tutkintohallinnon toimipisteeseen, josta lausunto toimitetaan opiskelijalle ja ohjaajille. Kaikki esitarkastukseen liittyvä hallinnointi hoidetaan yksikön tutkintohallintotoimipisteen kautta.

Väitöskirjan arvostelu

Väitöskirjan arviointikriteerit

Väitöskirja on joko monografia- tai artikkelimuotoinen, omaan itsenäiseen tutkimukseen perustuva, tiettyä ongelmakokonaisuutta käsittelevä ja siitä uutta tieteellistä tietoa sisältävä yhtenäinen esitys, joka tarkastetaan julkisesti väitöstilaisuudessa.

Esitarkastaja arvioi väitöskirjaksi tarkoitettua käsikirjoitusta siitä näkökulmasta, täyttääkö se arviointikriteerit niin, että tekijälle voidaan esittää väittelylupaa. Vastaväittäjä soveltaa arviointikriteereitä puntaroidakseen väitöskirjan onnistumista.

Arvioinnissa kiinnitetään soveltuvin osin huomiota seuraaviin osa-alueisiin:

- **Aihevalinta, tutkimusongelma ja kysymyksenasettelu**
  - aihevalinnan perustelu
  - aiheen tieteellinen merkittävyys, omaperäisyys ja ajankohtaisuus
  - aiheen rajaus; tutkimuskysymysten relevanssi ja kohdentuneisuus
  - tutkimusasetelman selkeys
- **Aiemman tutkimuksen huomioiminen**
  - aihepiiriin liittyvän tutkimuskentän hallinta ja perehtyminen relevanttiin tutkimuskirjallisuuteen
  - aiemman tutkimuksen kriittinen reflektointi ja arviointi
  - oman tutkimuksen sijoittaminen aiemman tutkimuksen kenttään (jatko aiemmalle keskustelulle vai uusi keskustelunavaus)
- **Käsitteellinen selkeys, teorian hallinta ja teoriakehittely**
  - keskeisten käsitteiden määrittely ja kontekstointi
  - käsitteiden käytön johdonmukaisuus
  - teoriakehityksen perustelu ja avaaminen
  - teoriakeskustelu ja uuden teorian kehittäminen
- **Aineisto**
  - aineiston soveltavuus ja riittävyys tutkimusongelman kannalta
  - aineiston esittely
  - aineiston hankkimisen tai tuottamisen eettiset kysymykset
- **Menetelmät, niiden hallinta, soveltaminen ja kehittäminen**
  - menetelmien soveltavuus tutkimusongelman kannalta
  - menetelmien valinnan perustelu ja menetelmien soveltamisen esittely
  - menetelmien luotettavuus ja kohdeherkkyys
  - menetelmien soveltamisen monipuolisuus, johdonmukaisuus ja itsenäisyys
  - uusien menetelmien kehittäminen ja käyttö
- **Tulokset, johtopäätökset ja jatkoavaukset**
  - tulosten monipuolisuus, uutuusarvo ja tieteellinen merkitys
  - tulosten suhteuttaminen aiempaan vastaavaan tutkimukseen
  - tutkimuksen itserefleksiivinen ja -kriittinen arviointi

- tutkimuksen tieteellinen ja yhteiskunnallinen merkitys
- jatkotutkimusavaukset
- **Rakenne ja esitystapa**
  - tutkimuksen jäsentelyn johdonmukaisuus ja sen osien keskinäiset suhteet
  - tarkastelun etenemisen loogisuus
  - kielen moitteettomuus ja esitystavan sujuvuus

Arvosteluasteikko

Approbatur

Työssä on arviointikriteereihin nähden vakavia puutteita, mutta se täyttää tieteenalayksikön määritelmän väitöskirjoille ja noudattaa tutkimuseettisiä normeja.

Lubenter approbatur

Työssä on on arviointikriteereihin nähden useita huomattavia puutteita ilman niitä riittävästi tasapainottavia erityisansioita. Työ täyttää tieteenalayksikön määritelmän väitöskirjoille ja noudattaa tutkimuseettisiä normeja.

Non sine laude approbatur

Työssä on arviointikriteereiden kannalta selviä puutteita ilman niitä riittävästi tasapainottavia erityisansioita. Työ täyttää tieteenalayksikön määritelmän väitöskirjoille ja noudattaa tutkimuseettisiä normeja.

Cum laude approbatur

Työ on arviointikriteereihin nähden hyvä normaalisuoritus. Työ on käsitteellisesti ja kielellisesti johdonmukainen. Sen tutkimusongelma, metodit ja tulokset on perusteltu, ja käytetty aineisto on relevanttia. Työn erityisansiot kompensoivat sen tiettyjä puutteita.

Magna cum laude approbatur

Työssä on arviointikriteereihin nähden selviä ansioita ilman niitä mitätöiviä puutteita.

Eximia cum laude approbatur

Työssä on arviointikriteereihin nähden useita huomattavia ansioita ilman niitä mitätöiviä puutteita.

Laudatur

Sekä aihevalinnaltaan kunnianhimoinen että kaikkien keskeisten arviointikriteereiden kannalta erityisen ansiokas, itsenäisyyttä ja omaperäisyyttä ilmentävä työ.

Arvostelutoimikunta

Väittelyluvan yhteydessä yksikön johtokunta asettaa arvostelutoimikunnan väitöskirjan arviointia varten. Se koostuu vastaväittäjästä ja kustoksesta sekä ulkopuolisesta jäsenestä. Arvostelutoimikunnan kannanotto väitöskirjan arviointiin ja arvosanaan esitetään kustoksen kertomuksessa. Arvostelutoimikunnan jäsen voi jättää arviointiin myös eriävän mielipiteen, joka merkitään kustoksen kertomukseen.